

e-Infomační bulletin SKOK

pro organizace
působící v sociální a zdravotně sociální oblasti
za duben 2011

Co reforma nepřinese

Pohlédneme-li na sociální reformu okem perspektivních cílů, nějak se nám tam vytrácí...sociální práce. Se slávou jsme ji po roce 1989 obnovili, kultivovali a rozmnožovali. **Sociální práce** zažila svoji rehabilitaci i vzestup. Rada pro rozvoj sociální práce vypracovala v roce 1999 soustavu praktických kompetencí, obsahující například účinnou komunikaci, plánování postupu, preventivní zásahy, pomáhání klientům k soběstačnosti, poskytování služeb, jednání v souladu s právy klientů, etiku sociální práce a odborný růst. Je zřejmé, že sociální práce slouží k začleňování osob v obtížných životních situacích a představuje nenahraditelnou odbornost. Není třeba zdůrazňovat, že ji nadřazení ekonomických aspektů ohrožuje.

Jako stále vzdálenější se nám jeví prosazování principu **komunitní péče**, využití komunitního plánování a poskytování sociálních služeb na úrovni obce, ve vztahu k prostředí, v němž člověk žije. Jde o cenný princip, přizpůsobený běžnému způsobu života jak z hlediska praktického, tak ekonomického. Žel, příklady dobré praxe, které vydobily zejména NNO ve spolupráci s veřejnou správou, jsou ohroženy postupující centralizací. Po uskutečnění sociálních reforem také zjistíme, nakolik se centralizací zlepšila či zhoršila dostupnost sociálních služeb.

Ucelená rehabilitace prozatím nepatří do okruhu sociálních reforem, ale máme na paměti, že je velkou nadějí na úspory v sociální oblasti. Je-li člověk postižený úrazem rehabilitován do té míry, že se stane soběstačným, dosáhne vhodné změny kvalifikace, získá potřebné kompenzační pomůcky, naučí se řídit auto a nastoupí do zaměstnání, žije život srovnatelný s životem většiny. Ucelená rehabilitace dává naději na užitečný život velkému segmentu osob se zdravotním postižením, ač, pravda, nikoliv každému.

Současně probíhající důchodová reforma vyvolává otázku, proč se nepočítá se zavedením **pojištění na péči**. S prodlužujícím se věkem a s pokroky v lékařství je záležitost financování péče při dlouhodobých nemocech a ve stáří stále naléhavější. Můžeme počítat, že v budoucnu prakticky každý občan bude péči potřebovat. Proto zdroj financování založený na principu solidarity by mohl být v situaci, kdy příspěvky na péči, již jednou přidělené, je nutno z úsporných důvodů snižovat, vysloveně přínosný.

Zákon o sociálních službách zůstává až na výjimky beze změny. Nemění se především jeho základní struktura, která z dobře zamýšleného zákona od počátku učinila bastardoní produkt, zahrnující předpis na příspěvek na péči a rámcový návod k poskytování sociálních služeb. Nebylo by rozumné oddělit obě součásti a začít připravovat **zákon o občanech se zdravotním postižením**, který by obsahoval otázky bezbariérového prostředí, zpřístupnění škol, přípravu pedagogů, osobní asistence a další specifika života dětí i dospělých s postižením? Není už situace v České republice pro tento krok dostatečně zralá?

Vstup lékařů jako expertů do oblasti sociální politiky se jeví jako prvek retardační, nikoliv rozšiřující. Za dvacet let sociální práce se prokázalo, jak odlišně hodnotí lékaři a sociální pracovníci možný vývoj osobnosti a možnou sociální inkluzi. Nyní se lékařským kapacitám, které nemají zkušenost s metodami sociální práce směřujícími k sociálnímu začleňování dětí i dospělých se zdravotním postižením, a nemají ani motivaci, dává velký prostor k posuzování, a to bez ohledu na dosud prosazovanou politiku integrace a zaměstnanosti. To lze vidět nejen jako krok stranou, ale jako **krok zpět**.

MUDr. Milena Černá, SKOK

TZ MPSV (29. 4. 2011): MPSV poskytne prostředky k dofinancování sociálních služeb

Ministerstvo práce a sociálních věcí rozdělvalo v roce 2011 na sociální služby 90% prostředků oproti roku 2010. Dotace na sociální služby ve výši 6,1 mld. Kč byly rozdělovány zejména na základě zhodnocení a doporučení krajských úřadů. „Bohužel se ukázalo, že kraje v některých případech sice dopřály vlastním zařízením vyšší či nekrácenou podporu v porovnání s předchozím rokem, na druhou stranu ale některým zařízením dotace dramaticky snížily – a tyto se ocitly na hranici existence,“ říká Jaromír Drábek, ministr práce a sociálních věcí.

MPSV proto připravilo systém, podle kterého bude rozdělovat prostředky určené k dofinancování sociálních služeb z prvního kola dotačního řízení, kde rozdělí mezi poskytovatele sociálních služeb s regionální působností 100 milionů korun. Další 58 milionů korun poskytne nadregionálním sociálním službám. „Těchto 58 milionů korun ministerstvo čerpá z vlastní rezervy pro krizové situace. Dnešní stav bohužel za krizovou situaci považovat musím,“ říká ministr práce Jaromír Drábek. (...)

V rámci dofinancování sociálních služeb, které proběhne v měsíci květnu, bude rozděleno celkem 100 milionů korun mezi jednotlivé poskytovatele sociálních služeb. Primárně budou podpořena ta zařízení, kterým v prvním kole byly dotace kráceny nejvýrazněji. Mezi nimi bude rozděleno sto milionů korun. Zbývajících 30 milionů bude rozděleno mezi nově vzniklé sociální služby či nové kapacity v rámci řádného druhého kola dotačního řízení,“ vysvětluje ministr práce. MPSV bude postupovat podle tohoto klíče:

- primárně budou podpořeny sociální služby, u nichž je přidělená dotace pro rok 2011 neodůvodněně (např. není odůvodněno poklesem kapacity) klesla pod 70% dotace loňského roku;
- bez dostatečného odůvodnění krajského úřadu nebudou podpořeny nově vzniklé sociální služby, vznik nových kapacit, pokud obdobné služby se stejnou cílovou skupinou v území již existují a pokud tyto nebyly z vážných důvodů (např. výsledky inspekce...) dostatečně podpořeny v 1. kole dotačního řízení;
- primární podpora vysoce specifickým cílovým skupinám – osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby závislé nebo ohrožené závislostí na návykových látkách (s ohledem na financování/možnost financování z individuálních projektů);
- primární podpora terénních a ambulantních služeb (pobytové služby sociální péče budou dofinancovány jen ve výjimečných a odůvodněných případech);
- primární podpora nestátních neziskových organizací; u příspěvkových organizací měst, obcí budou dodatečně podpořeny jen ty služby, u nichž bude zajištěno spolufinancování z územních rozpočtů s ohledem na velikost dané obce. (...)

Ministr práce a sociálních věcí se na základě letošní zkušenosti s rozdělováním dotací na sociální služby rozhodl pro odklad účinnosti zákona o sociálních službách (který počítal s převedením kompetence rozdělování dotačních prostředků zařízením na kraje od 1. 1. 2012) o dva roky, tedy na 1. ledna 2014. Do tohoto data by také měla být k dispozici metodika, která bude stanovovat jasné mantinely pro rozdělování dotačních prostředků i při přenesení kompetence ze státu na kraje. (*kráceno*)

Zdroj informace: www.mpsv.cz, kde pod odkazem Média a veřejnost ► Tiskové zprávy MPSV ► Tiskové zprávy (duben) najdete celý text tiskové zprávy. (vlč)

TZ MPSV (18. 4. 2011): Sociální reforma po zapracování připomínek

Ministerstvo práce a sociálních věcí vypořádalo připomínky k novelám zákonů předkládaných v rámci tzv. Sociální reformy I. Ta počítá zejména se zavedením jednotného výplatního místa dávek, snížení počtu vyplácených dávek jejich agregací do větších celků, zavedení efektivního hodnocení příjmů žadatelů o dávky a upřednostnění vyplácení dávek elektronicky převodem nebo sociální kartou. MPSV se mj. na základě připomínek opakovaně zabývalo také posuzováním zdravotního stavu pro příspěvek na péči. (...)

Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci vypořádání jednotlivých připomínek upravilo některá navrhovaná opatření dle předložených argumentů. Ty vyplynuly z věcné diskuze s jednotlivými připomínkovými místy, mj. i s organizacemi sdružující zdravotně handicapované a poskytovateli sociálních a zdravotních služeb.

Zde jsou některé z uplatněných změn:

Zachování ZTP a ZTP/ P průkazů

Pro zachování všech výhod držitelů průkazů ZTP a ZTP/ P bude v legislativě i nadále zakotveno toto označení průkazů, změní se pouze samotný nosič – papírové průkazy budou nahrazeny tzv. sociální kartou (po dvouletém přechodném období, kdy budou platit oba typy průkazů). Výhody spojené s užíváním průkazů zůstanou zachovány v dnešní podobě.

Dávka na pořízení motorového vozidla

Motorové vozidlo bude v seznamu zvláštních pomůcek a bude na něj možno čerpat příspěvek. Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku v tomto případě bude 100 000 Kč (stejně jako nyní příspěvek na zakoupení motorového vozidla).

Příspěvek na mobilitu

Příjmový test (příjem osoby a společně posuzovaných osob) se pro účely této dávky ruší. Oprávněnou osobou bude osoba s postižením v oblasti mobility a orientace. Na výši dávky nebude mít vliv, jak často a z jakých důvodů se osoba dopravuje. Příspěvek na mobilitu bude poskytován ve výši 400 Kč měsíčně. U osob, které získají navíc příspěvek na zvláštní pomůcku (na zakoupení motorového vozidla), bude příspěvek na mobilitu 200 Kč měsíčně.

Otázka vstupu do obydlí

Bylo zpřesněno, že vstup do obydlí, tj. provedení sociálního šetření, bude pouze pro účely příspěvku na zvláštní pomůcky (ověření, zda osoba může pomůcku používat ve svém sociálním prostředí; jaké další pomůcky, předměty, zdravotnické prostředky využívá apod.).

Věk rozhodný pro vznik nároku na příspěvek na péči

V návrhu došlo k posunu z původně plánovaných 3 roky věku dítěte. Aktuální právní úprava tedy počítá s věkem jeden rok dítěte, tak jak požadovala Národní rada zdravotně postižených.

Zrušení tzv. kapesného - povinného zůstatku z příjmů

Po uhrazení poplatků za bydlení a stravu v pobytových zařízeních sociálních služeb dnes klientům zůstává povinně 15 % příjmu jako tzv. kapesné. NRZP požadovala zachování platného stavu. MPSV v tomto případě částečně vyhovělo, o sníženou úhradu si nyní musí uživatel požádat a čestným prohlášením deklarovat, že nemá příjmy vlastní ani osoby, které jsou k němu povinny výživou. (*kráceno*)

Zdroj informace: www.mpsv.cz, kde pod odkazem Média a veřejnost ► Tiskové zprávy MPSV ► Tiskové zprávy (duben) najdete celý text tiskové zprávy. (vlč)

Tip pro Vás

ePomocník

Elektronický pomocník pro sociální oblast je nový program, jehož funkčnost se v současné době testuje. Nápad, vzešlý z Agentury Pondělí, o.s., a realizovaný firmou Software Production, propojuje internet a mobilní telefon. **ePomocník** je aplikace pro mobilní telefony se systémem Android, která překryje standardní rozhraní telefonu a změní jej na dotykový přístroj, který umožní lidem s potížemi v učení jednoduchou komunikaci s asistentem. Více na www.e-quip.cz/epomocnik.

Zdroj informace: www.mpsv.cz. (vlč)

Zpráva z transformačního projektu v Karlovarském kraji

Na portálu www.kvalitavpraxi.cz pod odkazem *Aktuality* byla zveřejněna publikace shrnující výstupy individuálního projektu Poskytování služeb v Karlovarském kraji, které jsou dostupné a kvalitní z pohledu uživatele. Výše uvedený projekt Karlovarského kraje byl zaměřený na transformaci ústavní péče. Zveřejněná publikace obsahuje řadu zajímavých informací, mezi jiným popisují fungování transformačních týmů v jednotlivých ústavech, role externích poradců a použití metody balanced scorecard, ekonomické analýzy, vzdělávací programy pro pracovníky a pět příběhů, které rozhodně stojí za přečtení.

Zdroj informace: elektronická zpráva z portálu www.kvalitavpraxi.cz. (vlč)

Pro změnu 2011 na internetu

S programem letošního ročníku konference *Pro změnu* mají možnost seznámit se i ti, kteří se nemohli zúčastnit osobně. Na stránkách konference jsou nyní umístěny všechny prezentace a postery z konference i po-konferenčního semináře, fotogalerie i výstupy z pracovních skupin.

Konference se zúčastnilo 117 lidí z celé ČR, Slovenska, Anglie a Skotska. Hlavním tématem bylo představení výsledků projektu Kvalita života jako cíl, který byl realizován ve Středočeském kraji. Dále jsme měli možnost seznámit se se zajímavými zkušenostmi kolegů ze zahraničí. Letošní ročník konference i po-konferenčního semináře byly velmi pracovní. Účastníci konference měli možnost zapojit se např. do promyšlených strategií, jak se vypořádat s tím, že ČR neplní mezinárodní Úmluvu o právech osob s postižením.

Kompletní program, všechny prezentace, postery a také výstupy z pracovních skupin najdete na www.kvalitavpraxi.cz pod odkazem *Konference Pro změnu*.

Zdroj informace: elektronická zásilka Aktuality z portálu Kvalita v praxi dnes. (vlč)

Česká republika – člen EU

Změny v Sociální platformě

Valné shromáždění evropské organizace Sociální Platforma v dubnu t.r. zvolilo nové vedení pro léta 2011-2013. Tvoří jej:

- Conny Reuter (**Solidar**), který byl znovu zvolen presidentem,
- Heather Roy (**Eurodiaconia**) a Rodolfo Cattani (European Disability Forum **EDF**), kteří byli zvoleni vicepresidenty,
- Michel Mercadié (**FEANTSA**), který byl zvolen pokladníkem,
- Catriona Williams (**Eurochild**), Michaela Moser (**EAPN**) a Julien Dijol (**CECODHAS Housing Europe** - Evropská síť pro podporu práva na slušné bydlení pro všechny, zal. 1988), kteří byli zvoleni za členy.

Valné shromáždění schválilo též přijetí tří nových členských organizací Sociální Platformy:

TGEU – Transgender Europe

IUT – International Union of Tenants (Mezinárodní unie nájemníků)

PICUM – Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants – Platforma pro mezinárodní spolupráci s migranty bez dokumentů.

Podle toho, jak se jednotlivé organizace uplatňují při zastoupení v Sociální Platformě, můžeme soudit na vliv, jaký mají v sociálních politikách současné Evropy a podle jejich iniciativ také zjišťovat, jaké jsou trendy v Evropě 2011. (MČ)

Pozvánky od členských organizací SKOK

květen - září 2011

V letošním roce je to již podvanácté, co občanské sdružení Portus Praha pořádá **Akci Cihla**.

Podrobné informace o této celostátní benefiční sbírkové a osvětové kampani na podporu moderních sociálních služeb pro lidi s mentálním postižením najdete na www.akcecihla.cz.

